

Koulukuljetusopas Pyhäjoen kunta

Sisällysluettelo

JOHDANTO	3
YLEISET PERIAATTEET.....	3
PERUSOPETUKSEN KOULUKULJETUSTEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET	4
KOULUMATKA.....	4
Koulumatkan vaarallisuus	5
Koulumatka muodostuu liian rasittavaksi	5
Koulumatka muodostuu liian vaikeaksi	5
MAKSUTTOMAN KULJETUKSEN HAKEMINEN JA PÄÄTÖKSENTEKO.....	5
ESIOPETUKSEN KULJETUKSET	6
AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTAAN OSALLISTUVIEN KULJETUS	6
LUKION JA TOISEN ASTEEN OPISKELIJOIDEN KULJETUS	6
LIIKENNETURVALLISUUS	6
Koulun piha-alueen turvallisuus	6
Autonkuljettaja	6
MAKSULLINEN KOULUKULJETUS	7
KULJETUKSIIN LIITTYVÄT SÄÄNNÖT.....	7
Oppilaan keskimääräisen kävelynopeuden määrittäminen	9

JOHDANTO

Koulukuljetusoppaaseen on koottu Pyhäjoen kunnan koulukuljetuksen periaatteita ja käytänteitä. Oppaan avulla huoltajat, koulujen henkilökunta sekä liikennöitsijät saavat tietoa koulukuljetuksista.

Pyhäjoen kunnan koulukuljetusten järjestämisessä noudatetaan perusopetuslakia (POL 32§) sekä Pyhäjoen sivistyslautakunnan päättämiä maksuttoman koulukuljetuksen myöntämisen perusteita.

Koulukuljetukset ovat koulunkäyntiä tukevaa toimintaa, joka onnistuu hyvällä ja rakentavalla yhteistyöllä koulujen, liikennöitsijöiden ja oppilaiden sekä heidän huoltajien kanssa. Hyvin toimiva viestintä ja avoin vuorovaikutus luovat pohjan hyvälle yhteistyölle.

YLEISET PERIAATTEET

Perusopetuslain 32 §:n mukaisesti perusopetusta tai lisäopetusta saavalla oppilaalla on oikeus saada maksuton koulukuljetus, jos hänen koulumatkansa on viittä kilometriä pitempi. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten päivähoidosta annetussa laissa tarkoitettua päivähoidosta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoidosta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoitoon.

Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi.

Jos oppilas huoltajan hakemuksesta siirtyy johonkin muuhun kuin kunnan osoittamaan lähikouluun tai asuinpaikan vaihdoksen myötä haluaa jatkaa entisessä koulussa, mahdollisista kuljetuskustannuksista ja -järjestelyistä vastaavat huoltajat. Mikäli pyhäjokinen oppilas haluaa käydä peruskoulunsa naapurikunnan koulussa, ei matkakustannuksia korvata.

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Koulukuljetusta varten suunnitellaan kuljetusreitti, jossa määritellään kuljetusauton pysähtymispaikat. Kuljetuksia ei järjestetä ovelta - ovelle kuljetuksina kuin erityisen painavista syistä. Ne esi- ja peruskoulun oppilaat, jotka ovat matkan tai muun syyn perusteella oikeutettuja maksuttomaan koulukuljetukseen ovat velvollisia kulkemaan osan matkasta itse ns. lähimmälle kuljetusauton pysähtymispaikalle, kuitenkin niin, että ko. matka on esiopetuksessa ja 1–2. lk:n oppilaalle 1,5 km ja 3.-9- lk:n oppilaalle 3 km.

Koulumatkaan käytettävä aika kävelyosuus mukaan lukien ei saa ylittää Perusopetuslaissa (POL 32) säädettyä enimmäisaikaa. Oppilaan keskimääräinen kävelynopeus määritellään liitteenä olevan taulukon perusteella. Koulukuljetuksen sujuminen edellyttää oppilaiden olemista riittävän ajoissa sovitussa noutopaikassa.

Mikäli kuljetusreittiin tehdään muutos yhdenkin oppilaan erityistarpeiden takia, voivat muut samaan kuljetukseen oikeutetut ja nimetyt oppilaat käyttää samaa pysähtymispaikkaa. Tilapäinen oppilaan sairaus ei muuta kuljetusreittiä, mikäli samalta pysähtymispaikalta on tulossa muitakin oppilaita.

Koulukuljetukset järjestetään ainoastaan sen huoltajan luota, jonka osoite on merkitty väestörekisteriin oppilaan vakituiseksi asuinpaikaksi. Mikäli lapsi asuu väliaikaisesti (1–4 viikkoa) toisen huoltajan luona, se

ei oikeuta kuljetukseen. Oppilaan huoltajien vapaa-ajan matkoista jne. johtuva oppilaan väliaikainen asuminen jossain muualla kuin vakinaisessa kodissa ei oikeuta kuljetukseen.

Oppilas on velvollinen korvaamaan hävinneen tai rikkoutuneen matkakortin, joka hänelle on myönnetty koulumatkoja varten. Mahdollisiin matkakortin väärinkäyttötilanteisiin (mm. kouluajan ulkopuolinen käyttö) tulee aina puuttua.

Oppilaan huoltajalle voidaan maksaa anomuksesta koulumatkakustannuksista korvausta, jos oppilas täyttää koulukuljetusehdot ja huoltaja kuljettaa lasta. Ensisijaisesti oppilaat kuljetetaan aina kunnan koulukuljetuksessa, vain poikkeustapauksissa (syrjäinen asuinpaikka tai muu painava syy) voidaan toimia toisin. Korvaus maksetaan liikenneministeriön vahvistaman alennuslipputaksan mukaisesti korvauksena / matka. Korvaus maksetaan jälkikäteen huoltajan pankkitilille kuukausittain.

PERUSOPETUKSEN KOULUKULJETUSTEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET

Koulukuljetuksista päätetään perusopetuslain 32 §:n ja seuraavien periaatteiden mukaisesti:

Pyhäjoen kunta järjestää maksuttoman koulukuljetuksen

- 1) esiopetuksessa tai 1.-2. luokan oppilaille ja esikoululaisille, joiden koulumatka yhteen suuntaan on yli 3 km
- 2) 3.-9. luokan oppilaille, joiden koulumatka yhteen suuntaan on yli 5 kilomeriä
- 3) oppilaille, joilla on erityisen tuen päätös, koulukuljetusetuus määritellään erityisen tuen päätöksessä asiantuntijalausannon perusteella
- 4) niille oppilaille, joiden koulumatka on todettu vaaralliseksi ajantasaisen Koululiitu-ohjelman avulla

KOULUMATKA

Oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. Odotusajat pyritään pitämään kohtuullisina ja siten, että erityisesti nuorimpien oppilaiden ei tarvitsisi odottaa kuljetuksia koululla.

Koulutoimistossa **koulumatkan pituus** mitataan oppilaan kotiosoitteesta koulun lähiosoitteeseen maanmittauslaitoksen tuottamaa ainestoa (<https://asiointi.maanmittauslaitos.fi/karttapaikka/>) käyttämällä. Mikäli koulumatkan pituudesta ei saada selvyyttä tai siitä ei löydy yksimielisyyttä, koulumatka tarkistetaan lyhintä jalankulkukelpoista, turvallista ja yleisessä käytössä olevaa reittiä oppilaan kodin portilta koulun portille pyytämällä mittaus kunnan tekniseltä virastolta digitaalisella kartta-aineistolla. Kotiportiksi määritellään kaava-alueella pihaliittymän rajoittuminen yleiseen tiehen ja haja-asutusalueella piha-alueen rajoittuminen pihatiehen, joka johtaa yleiselle tielle. Koulunportiksi määritellään Pyhäjoen kunnassa koulujen piha-alueet.

Oppilaat on vakuutettu kunnan järjestämissä ja valvomissa toiminnoissa sekä näihin välittömästi liittyvillä matkoilla. Tästä syystä koulukuljetus koskee vain oppilaan välitöntä matkaa kotoa kouluun sekä koulusta kotiin. Koulukuljetuksia ei käytetä muuhun tarkoitukseen (esim. kaverin luokse menemiseen).

Koulumatkan vaarallisuus

Arvioitaessa koulumatkan vaarallisuutta Pyhäjoen kunnassa käytetään aina kuntakohtaista päivitettyä Koululiitu-ohjelmaa <https://koululiitu.fi> ja sen määrittelemiä koulumatkan turvallisuusohjeita kuitenkin niin, että vaaralliseksikin luokitellulla tieosuudella oppilas kulkee kotiporttia tai kotikujan suuta lähinnä olevalle kuljetusauton pysähtymispaikalle. Kuljetukseen oikeutettujen lasten huoltajat vastaavat siitä, että lapsi pääsee turvallisesti kotoa linja-autoon tai taksiin ja linja-autosta tai taksista takaisin kotiin Koululiidun määräykset huomioiden. Raja-arvoina käytetään Liikenne- ja viestintäministeriön määrittelemiä tieturvallisuuden raja-arvoja.

Talviajasta Koululiitu on kirjannut seuraavaa: Talviaikana pimeys, liukkaus ja lumen tulo saattavat heikentää koulumatkan turvallisuutta. Tierekisteritiedot eivät ota huomioon olosuhteissa tapahtuvia muutoksia. Koululiitu-ohjelmassa suositellaan käytettäväksi talviaikana 5 pistettä alempia raja-arvoja kuin muuten. Pyhäjoen kunnassa koulumatkan vaarallisuutta arvioitaessa talviajaksi määritetään 1.11. – 31.3 välinen ajanjakso.

Koulumatka muodostuu liian rasittavaksi

Kuljetuksen järjestäminen koulumatkan rasittavuuden perusteella edellyttää lääkärin tai vastaavan asiantuntijan lausuntoa oppilaan terveydentilasta. Lausunnossa on todettava kuljetustarve sekä lisäksi mainittava, mikäli kuljetus tulee järjestää muulla kuin normaalilla koulukuljetuksella. Lausunnosta tulee myös ilmetä ajanjakso, mille asiantuntija suosittelee koulukuljetusta.

Jos oppilaalle, joka ei kuulu koulukuljetuksen piiriin, sattuu kouluajaksi tai koulumatkalla tapaturma tai jos ko. tapaturma sattuu vapaa-ajalla, kunta järjestää kuljetuksen lääkärintodistuksen perusteella. Kuljetus pyritään sovittamaan olemassa oleviin koulukuljetusvuoroihin. Muutoin kuljetuksesta vastaa oppilaan huoltaja.

Koulumatka muodostuu liian vaikeaksi

Kuljetuksen järjestäminen koulumatkan vaikeuden perusteella edellyttää lääkärin tai muun viranomaisen/asiantuntijan lausuntoa, jossa kuljetustarve todetaan.

MAKSUTTOMAN KULJETUKSEN HAKEMINEN JA PÄÄTÖKSENTEKO

Vanhempien ei tarvitse hakea kuljetusetuutta erillisellä lomakkeella, mikäli oppilaan koulumatka ylittää lautakunnan hyväksymät vähimmäiskilometrirajat. Muulloin koulumatkaetua anotaan erikseen tarkoitukseen soveltuvalla lomakkeella (lomake löytyy kunnan www-sivuilta kohdasta kasvatusta ja opetus) ja etuus myönnetään pääsääntöisesti lukuvuodeksi kerrallaan. Etuus voidaan myöntää myös lyhyemmäksi ajaksi erityisten olosuhteiden takia, esim. vaarallinen liikennetyö, kelirikko yms. sairauden (tai tapaturman) takia etuus myönnetään lääkärintodistuksessa mainituksi ajaksi.

Sivistysjohtaja tekee koulumatkaetuja sekä kuljetus- ja saattoavustuksia koskevat viranhaltijapäätökset sivistyslautakunnan hyväksymien periaatteiden mukaan.

Koulujen rehtorit ja koulunjohtaja huolehtivat osaltaan, että koulukuljetukset järjestetään näiden periaatteiden mukaisesti, taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti yhteistyössä muiden koulujen kanssa.

Koulun rehtori/johtaja huolehtii lukuvuosittain kuljetusedun saavien oppilaiden tiedot Primukseen ja koulutoimistoon, jossa aikataulut ja reitit lopullisesti suunnitellaan yhteistyössä koulujen ja liikennöitsijän kanssa.

ESIOPETUKSEN KULJETUKSET

Esiopetuksen kuljetusten järjestämisessä sovelletaan samoja periaatteita kuin perusopetuksen koulukuljetusten järjestämisessä.

Lisäksi on hyvä huomioida, että:

- 1) Varhaiskasvatuksessa kuljetusetu koskee tarvittaessa vain niitä esioppilaita, jotka tulevat perhepäivähoidosta esiopetukseen tai vastaavasti esiopetuksesta perhepäivähoitoon. Kuljetus järjestetään lähimpään tarkoituksenmukaiseen esiopetuspaikkaan.
- 2) Kuljetuksissa pyritään hyödyntämään mahdollisimman paljon peruskoululaisten kuljetuksia. Koulunjohtaja/rehtori nimeää koulultaan henkilöt, jotka kulloinkin huolehtivat esioppilaiden kuljetuksen odotuksen valvonnasta.
- 3) Silloin, kun varhaiskasvatus ja esiopetus tapahtuvat samassa pisteessä, kuljetuksista vastaavat huoltajat. Jos lapsi on varhaiskasvatuksessa, mutta osallistuu joinakin päivinä pelkästään esiopetukseen, hän on näinä päivinä oikeutettu koulukuljetusetuun, jos koulumatka on yli 3 kilometriä.
- 4) Jos huoltaja haluaa ja esioppilas voidaan ottaa muuhun kuin lähimpään esiopetuspaikkaan, vastaa huoltaja kuljetuksesta ja kustannuksista.

Maksuton koulukuljetusetu ei koske varhaiskasvatuskuljetuksia, vaan vastuu lasten kuljettamisesta varhaiskasvatukseen on huoltajilla.

AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTAAN OSALLISTUVIEN KULJETUS

Laki lasten aamu- ja iltapäivätoiminnasta lähtee siitä, että toiminta ei saa lisätä maksuttoman koulukuljetuksen kustannuksia. Toimintaan osallistuvilla lapsilla ei ole lain mukaan subjektiivista oikeutta maksuttomaan koulukuljetukseen, vaan vastuu lasten kuljettamisesta on huoltajilla.

LUKION JA TOISEN ASTEEN OPISKELIJOIDEN KULJETUS

Pyhäjoen lukion opiskelijoille tarjotaan maksuton koulukuljetus kunnan koulukuljetusperiaatteiden mukaisesti.

LIKENNETURVALLISUUS

Koulun piha-alueen turvallisuus

Oppilaskuljetukset voivat aiheuttaa vaaratilanteita koulun piha-alueella, kun taksit, huoltajat ja linja- autot tuovat ja noutavat oppilaita. Koulun piha-alueen liikenne järjestetään siten, että se ei vaaranna oppilasturvallisuutta. Koulut osoittavat piha-alueiden tuntumasta vanhemmille turvallisen oppilaiden jättö- ja noutopaikan.

Autonkuljettaja

Koulukuljetus on koulupäivään kuuluva opetustapahtuma, jossa oppilas tutustuu liikenteeseen.

Ammattikuljettajaa pidetään autolla ajamisen ja liikenteessä liikkumisen malliedustajana. Kuljettajan vastuu liikennekulutturin siirtäjänä on erityisen tärkeää koulukuljetuksissa. Autonkuljettajan on huolehdittava turvavöiden käytöstä ja oltava huolellinen liikenneturvallisuuksiin liittyvissä asioissa. Kouluautonkuljettajien tulee käydä kouluautonkuljettajille järjestettävässä liikenneturvallisuskoulutuksessa kolmen vuoden välein, mikäli kunta sellaisen järjestää.

MAKSULLINEN KOULUKULJETUS

Perusopetuksen tai toisen asteen oppilaalla, jolla ei ole oikeutta maksuttomaan koulukuljetukseen voi hakea oikeutta kulkea koulukuljetuksessa maksua vastaan. Järjestely ei saa edellyttää kilpailutetun kalustokoon lisäystä tai muuten tuoda lisäkustannuksia koulukuljetuksen järjestämiseen. Oikeus maksulliseen kulkemiseen voidaan evätä, mikäli reitille joudutaan ohjaamaan koulumatkaetuun oikeutettuja oppilaita. Tällöin maksullinen oikeus evätään ikäjärjestyksessä vanhimmasta alkaen.

Maksu määräytyy joukkoliikenteen taksataulukon mukaan.

POIKKEUSTILANTEET

Kunta on vakuuttanut kaikki oppilaat koulussa tai koulumatkalla tapahtuvien onnettomuuksien varalta. Vakuutus koskee varsinaista kouluaikaa ja koulumatkaa sekä koulun järjestämiä retkiä. Vakuutus korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut. Esinevahinkoja ei korvata. Vakavan liikenneonnettomuuden tapahtuessa vastaa poliisi tilanteen hallinnasta ja tiedottamisesta.

Jos koulukuljetus ei saavu aikataulun mukaisesti (yli 10 min myöhässä tai ei tule ollenkaan), liikennöitsijä on velvollinen järjestämään korvaavan kuljetuksen. Koulu tiedottaa tilanteesta oppilaita ja huoltajia.

Mahdollisen ilkivallan tai vahingon sattuessa oppilaasta johtuvasta syystä koulukuljetusautolle tai taksille on huoltaja korvausvelvollinen.

KULJETUKSIIN LIITTYVÄT SÄÄNNÖT

Koulukuljetusten sujuminen mahdollisimman joustavasti ja turvallisesti edellyttää kaikkien osapuolien sitoutumista yhteisiin sääntöihin:

- 1) Koulun järjestyssäännöt ovat voimassa myös koulukuljetusten aikana
- 2) Liikenneturvallisuus on kuljetuksen aikana tärkeintä. Kuljetuksen aikana linja-autossa ja taksissa ei saa liikkua paikasta toiseen ja turvavyöt on pidettävä kiinni. Kuljettaja valvoo, että turvavyöt pidetään kiinnitetään ja käyttää myös itse turvavyötä, kuten laki velvoittaa.
- 3) Linja-auton tai taksin kuljettaja saa ja hänen tulee puuttua kuljetuksen aikana tapahtuvaan häiriköintiin tilanteen vaatimalla tavalla. Kuljettaja on kuljetuksen aikana kasvatuksesta vastaava henkilö.
- 4) Koulut / esiopetuspaikat toimittavan lukuvuoden alussa liikennöitsijälle listan maksuttomaan koulukuljetukseen oikeutetuista. Lista on päivitettävä aina, kun siihen tulee muutoksia. Listan tulee olla kuljetusautossa mukana ajon aikana.
- 5) Koulukuljetuksen kyytiin saa ottaa vain sellaisia urheiluvälineitä ja muita ylimääräisiä tavaroita, joita tarvitaan koulussa esim. liikuntatunneilla tai muussa lukujärjestyksen mukaisessa toiminnassa

- 6) Oppilaan on oltava riittävän ajoissa sovitulla pysäkillä.
- 7) Jos oppilas myöhästyy kuljetuksesta, erillistä kuljetusta ei järjestetä. Tällöin kuljetus on huoltajien vastuulla.
- 8) Ongelmatilanteissa kuljettaja ottaa yhteyttä koulun rehtoriin tai koulusihteriin.
- 9) Huoltajan tulee mahdollisuuksien mukaan ilmoittaa koululle ja liikennöitsijälle, jos oppilas ei tarvitse koulukyytiä.

Koulukuljetusten käytänteet ja yhteyshenkilöt Pyhäjoella

Kunta seuraa koulukuljetusten laatua ja toetutumista sopimusaikana. Lukuvuoden alussa pidetään kuljettajien kanssa yhteinen tilaisuus, jossa käydään koulukuljetusten pelisäännöt yhdessä läpi ja tarkistetaan ajoreitit ja lasten noutopisteet sekä sovitaan viestinnästä ja tiedonkulusta oppilaiden, kuljettajien, huoltajien ja koulun välillä.

Kouluilla kuljetusvastuuhenkilöinä toimivat koulun rehtorin lisäksi koulusihteerit.

Liite

Oppilaan keskimääräisen kävelynopeuden määrittäminen

5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
16	15	14	13	12,5	12	11,8	11,6	11,4	11,2	11	10,8